

України // Держава та регіони. Серія: Право. – 2005. – №2. – С. 158-159.

11. Майданик Р. А. Аномалії в цивільному праві України: навч.-практ. посіб. / відп. ред. Р. А. Майданик. – К. : Юстініан, 2007. – 912 с.

12. Цивільне право: Підручник: у 2-х т. / В.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – Х.: Право, 2011. – Т. 2. – 816 с;

Мирова угода в цивільному процесі та проблеми її застосування

Шутенко Л.Л., головний спеціаліст управління муніципального розвитку Житомирської міської ради, здобувач кафедри цивільного права і процесу НАВС

Законодавство України передбачає укладення мирової угоди в цивільному процесі та виконавчому провадженні, але така мирова угода затверджується судом.

Мирова угода – це укладена в цивільному процесі угода між сторонами у справі і затверджена судом про умови припинення спору, на підставі взаємних уступок – відмови позивача від своїх вимог або їх зміни, визнання відповідачем зміненого позову чи зменшення розміру позовних вимог.

Мирова угода являє собою один з найбільш прийнятних інструментів усунення протиріч між учасниками цивільно-правових відносин. Умови врегулювання у мировій угоді встановлюють самі сторони, виходячи з своїх інтересів і можливостей, в ході переговорів.

При укладенні мирової угоди сторони по-новому визначають обсяг і зміст взаємних прав та обов'язків, що випливають із спірного матеріального правовідношення. Кожна сторона в певній мірі відступає від своєї певної позиції у справі. У мировій угоді сторони можуть підтвердити наявність існуючого між ними матеріального правовідношення.

Крім того, мирові угоди можуть укладатись як у межах цивільного та господарського процесів, так і у виконавчому провадженні.

Оскільки сторони на умови мирової угоди погоджуються в добровільному порядку і кожна зі сторін володіє правом заперечення проти її укладення, то мирові угоди мають виконуватись в добровільному порядку. Якщо одна зі сторін з будь-яких причин не виконує умов мирової угоди, то у іншій стороні виникає право на примусове виконання умов мирової угоди шляхом передачі її до виконавчої служби для примусового виконання.

Для того, щоб мирова угода не використовувалась як інструмент зловживання правом, суд при вирішенні питання про визнання мирової угоди повинен встановити наявність у позивача суб'єктивного права, а у відповідача – зобов'язань, а також факт невиконання таких зобов'язань, який став причиною порушення прав позивача. Таким чином, з'ясування судом фактичних обставин справи має бути обов'язковою умовою визнання мирової угоди судом.

З аналізу змісту мирової угоди можна визначити основні процесуальні властивості мирової угоди:

1) вона може затверджуватись як на попередньому судовому засіданні, так і на стадії розгляду справи по суті;

2) на момент складання проекту мирової угоди провадження у справі має відкладатись або оголошуватись перерва;

3) суб'єктами укладання мирової угоди мають бути тільки сторони

(або їх представники);

4) дії законного представника не мають суперечити інтересам сторони, яку він представляє;

4) умови мирової угоди не можуть суперечити інтересам інших осіб, які беруть участь у справі;

5) у процесі обговорення умов угоди або перед затвердженням її судом всім заінтересованим особам має бути надана можливість ознайомитись із проектом такої угоди для того, для того щоб вони мали реальну можливість висловити своє ставлення до можливості суду її затвердити. До заінтересованих осіб належать не тільки всі співпозивачі та співвідповідачі, а й треті особи з самостійними вимогами та без самостійних вимог. Згода співпозивачів та співвідповідачів, а також третіх осіб з самостійними вимогами з умовами мирової угоди підтверджується особистими підписами сторін або підписами їх представників, а третіх осіб без самостійних вимог – відсутністю заперечень проти її затвердження судом, що відображається в протоколі судового засідання;

6) представник для підписання умов мирової угоди повинен бути наділений довірительом спеціально обумовленими в нотаріально посвідченій довіреності повноваженнями;

7) мирова угода може стосуватися лише прав та обов'язків сторін та предмету позову;

8) у разі відмови одного зі співпозивачів або співвідповідачів чи третьої особи з самостійними вимогами на предмет спору підписати мирову угоду, суд продовжує розглядати справи по суті.

Можливість застосування норм про мирову угоду існує протягом всього процесу від порушення справи до реального виконання судового акта, в тому числі у виконавчому виробництві. Мирова угода не повинна протирічити законодавству України, порушувати чийсь права, свободи та законні інтереси. У разі укладення мирової угоди суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі. А згідно ЦПК України у разі закриття провадження у справі повторне звернення до суду з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет спору і з тих самих підстав не допускається. (ЦПК)

Суд набуває ряд явних переваг у порівнянні з розглядом справи в судовому засіданні в разі укладення сторонами мирової угоди. А саме:

укладення мирової угоди зменшує завантаженість судів;

мирова угода повністю ліквідує судовий спір між сторонами і тягне припинення провадження у справі.

Сторонам судового процесу укладення мирової угоди також обіцяє певні переваги, як для позивача, так і для відповідача:

заощадити час, усуваючи можливість виникнення довгих судових тяжб;

зменшити судові витрати;

зберегти партнерські відносини в бізнесі, оскільки умови врегулювання спору в мировій угоді встановлюють самі сторони, виходячи зі своїх інтересів і можливостей.

Укладаючи мирову угоду, не варто забувати про інститут забезпечення виконання зобов'язань. Його використання сприяє не тільки дисциплінованості контрагентів, але й дозволяє в разі необхідності компенсувати негативні наслідки невиконання боржником своїх зобов'язань.

Нажаль, практика застосування забезпечення зобов'язань при укладенні мирової угоди не отримала в Україні широкого застосування.

Аналіз фактичних даних дає можливість дійти висновку, що при укладанні мирової угоди на практиці можна стикнутися з багатьма проблемами, які вимагають, в першу чергу, нормативного врегулювання у майбутньому та потребують уважності сторін при реалізації наданого їм права. Оскільки, якщо судове рішення, як владний акт містить елемент державного примусу, то мирова угода укладається за взаємною згодою сторін і приводить до бажаного для них результату – розв'язання конфлікту.

Сам процес досягнення мирової угоди – це напружена праця сторін або їх представників, оскільки кожна умова мирової угоди викликає протистояння через те, що одна сторона має робити поступки, разом же сторони можуть ставати на принципи і необхідно знаходити розумні аргументи, щоб виправити ситуацію, а також шукати компромісні рішення.

Правові шляхи впливу на недобросовісних страховиків

Бодня В.А., студент курсу з підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «Правознавство» юридично-психологічного факультету ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Лебідь В.І.*

З кожним роком в суді збільшується справ, щодо відшкодування страхових виплат. Страхові компанії (далі - СК) відверто відмовляються виплачувати компенсації посилаючись на Закон. Також, з кожним роком таких компаній стає все більше, а проблема все глобальніше. Як захистити страхувальника? Як позбутись таких компаній? Та як надійно застрахуватись?

Страховання як система захисту майнових інтересів фізичних, юридичних осіб та держави – необхідний елемент соціально-економічної системи суспільства. Страховання є інститутом гарантування поновлення майнових інтересів та одним із найбільш стабільних джерел довгострокових інвестицій. Страховання – одна з найдавніших категорій у сфері суспільних відносин.

Відносинам у сфері страхування присвячені, зокрема, гл. 67 розд. III (статті 979– 999) Цивільного кодексу України (далі – ЦК) і Закон від 7 березня 1996 р. «Про страхування». Норми, що стосуються обов'язкового страхування, містяться у спеціальному законодавстві (наприклад, у законах: «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 1 липня 2004 р., «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 2 березня 2000 р., «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 р., «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18 січня 2001 р.), а також у постановвах Кабінету Міністрів України, які прийняті на підставі зазначених вище та інших законів.

Перш за все, згадується приказка «Всі зміни починай з себе, світ не стане краще доки ти не змінишся сам!». Отже, людині самій треба перестати підтримувати такі компанії, не спокушатись на ціну і пам'ятати, що заощадивши зараз на страховці, потім можеш втратити більше. Не